

Postanowienie z dnia 6 lutego 2006 r.

III PZ 2/06

Sędzia, który brał udział w wydaniu postanowienia odrzucającego skargę o wznowienie postępowania, nie jest wyłączony od orzekania o dopuszczalności kolejnej skargi o wznowienie (art. 413 k.p.c.).

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 6 lutego 2006 r. sprawy z powództwa Adama B. przeciwko Zespołowi Szkół Technicznych w M. o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie i nakazanie usunięcia dokumentów, na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 8 grudnia 2005 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 24 marca 1999 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Mielcu oddalił powództwo Adama B. przeciwko Zespołowi Szkół Technicznych w M. o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie i nakazanie usunięcia dokumentów. Sąd Rejonowy ustalił, iż orzeczeniem z dnia 4 lutego 1997 r. Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej uznała powoda winnym opuszczenia bez usprawiedliwienia zajęć w szkole i na podstawie art. 76 ust. 1 pkt 3 ustawy - Karta Nauczyciela wymierzyła mu karę zwolnienia z pracy. W wyniku powyższego orzeczenia dyrektor pozwanej Szkoły rozwiązał z powodem stosunek pracy na podstawie art. 52 § 1 k.p. w związku z art. 91c Karty Nauczyciela.

Na skutek apelacji powoda Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 9 grudnia 1999 r. [...] zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie stosunku pracy w wysokości trzy-

miesięcznego wynagrodzenia za pracę, zaś dalej idącą apelację oddalił. Sąd drugiej instancji stwierdził, iż w myśl art. 91c Karty Nauczyciela w zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy nieuregulowanych przepisami ustawy mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy. Tymczasem kwestia rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem mianowanym znajduje swe uregulowanie w przepisach Karty, która w art. 26 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 76 stanowi, że stosunek pracy nauczyciela mianowanego wygasa w przypadku nałożenia kary zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim oraz wydalenia z zawodu nauczycielskiego. Tym samym brak jest podstaw do stosowania w stosunku do nauczyciela mianowanego art. 52 k.p. w przypadkach uchybień, za które ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną.

W dniu 21 listopada 2005 r. powód złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 9 grudnia 1999 r. i wskazując na podstawy określone w art. 401 pkt 2 k.p.c. oraz art. 403 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.c. wniósł o jego zmianę w części oddalającej apelację i uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie mu sprawy do ponownego rozpoznania. Skarżący powołał się na brak należytej reprezentacji, uzyskanie wyroku za pomocą przestępstwa oraz pojawienie się nowych okoliczności i dowodów istotnych dla sprawy, z których nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Postanowieniem z dnia 8 grudnia 2005 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie odrzucił skargę uznając, iż nie została ona oparta na ustawowych podstawach wznowienia, a nadto jest spóźniona.

Sąd Okręgowy wskazał, że - aczkolwiek powód posługuje się określeniami zawartymi w art. 401 pkt 2 k.p.c. - z treści skargi wyraźnie wynika, iż nie chodzi mu o wadliwość w zakresie reprezentacji, mogące powodować (stosownie do art. 379 pkt 2 k.p.c.) nieważność postępowania. Akta sprawy nie wskazują, aby powód ustanowił pełnomocnika do reprezentowania go na rozprawie apelacyjnej, sam zaś był prawidłowo powiadomiony o terminie tej rozprawy. Bezpodstawne jest również wskazanie podstawy wznowienia określonej w art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c., której istnienie powód upatruje w popełnieniu przez członków komisji dyscyplinarnej i stronę pozwaną czynów określonych w art. 231 k.k. i art. 271 k.k. Postępowania w tych sprawach nie zostały wszczęte, bądź też zostały prawomocnie umorzone wobec przedawnienia karalności czynów. W konsekwencji brak jest określonego w art. 404 k.p.c. istotnego

elementu warunkującego możliwość powołania się na omawianą podstawę wznowienia, a tym samym podstawa ta nie istnieje. Skarga nie opiera się również na podstawie określonej w art. 403 § 2 k.p.c. Powołując się na tę podstawę powód wskazał na pismo Kuratora Oświaty w R. z dnia 12 sierpnia 2005 r., z którego wynika, iż strona pozwana nie uzyskała pisemnej aprobaty tego organu na rozwiązanie z nim stosunku pracy. Tymczasem niemożność skorzystania w poprzednim postępowaniu z określonych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych nie zachodzi, gdy istniała obiektywna możliwość powołania ich w tym postępowaniu, a tylko na skutek opieśzałości, zaniedbania, zapomnienia czy błędnej oceny potrzeby ich powołania strona tego nie uczyniła. Ponadto uchybienia proceduralne pracodawcy przy rozwiązaniu stosunku pracy z powodem nie mogły mieć wpływu na wynik sprawy, skoro Sąd drugiej instancji uwzględnił apelację powoda, uznając rozwiązanie z nim stosunku pracy za niezgodne z prawem. Zdaniem Sądu Okręgowego, skarga o wznowienie postępowania została wniesiona z uchybieniem terminu określonego w art. 407 k.p.c., gdyż powód o wszystkich powoływanych w niej okolicznościach wiedział w toku postępowania w sprawie. Wreszcie została ona wniesiona po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się orzeczenia, zaś w toku postępowania powód nie był pozbawiony możliwości działania i należytej reprezentacji (art. 408 k.p.c.).

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód zarzucił naruszenie art. 410 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie przez Sąd Okręgowy zakresu badania na posiedzeniu niejawnym podstaw skargi o wznowienie postępowania, a w konsekwencji przedwczesną ocenę ich zasadności, naruszenie art. 408 k.p.c., przez błędną ocenę dopuszczalności skargi polegającą na niezasadnym przyjęciu, że powód nie był pozbawiony możliwości działania w sprawie oraz należytej reprezentacji na rozprawie apelacyjnej, iż nowe fakty i okoliczności były mu znane w poprzednim postępowaniu oraz że w postępowaniu z poprzedniej skargi o wznowienie nie podnosił okoliczności uzyskania wyroku za pomocą przestępstwa, a nadto naruszenie art. 413 k.p.c., z uwagi na okoliczność, iż w wydaniu zaskarżonego postanowienia brało udział dwóch sędziów, z udziałem których w dniu 9 czerwca 2003 r. zapadło postanowienie w przedmiocie odrzucenia poprzednio wniesionej skargi o wznowienie postępowania w tej samej sprawie, a tym samym wyłączonych od rozpoznania niniejszej skargi z mocy ustawy. Powołując się dodatkowo na zarzuty dotyczące prawidłowości rozstrzygnięcia w sprawie o przywrócenie do pracy skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego

postanowienia i przekazanie Sądowi Okręgowemu do rozpoznania sprawy w zakresie objętym skargą o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przede wszystkim nie zachodzi zarzucona nieważność postępowania z uwagi na udział w sprawie sędziego wyłączanego z mocy ustawy. Stosownie do art. 413 k.p.c. sędzia, którego udziału lub zachowania się w procesie poprzednim dotyczy skarga, wyłączony jest od orzekania w postępowaniu ze skargi o wznowienie. Skarżący, po raz kolejny domagając się wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 9 grudnia 1999 r. [...] odnosi zawarte w art. 413 k.p.c. określenie „poprzedni proces” do postępowania ze skargi o wznowienie postępowania w tej samej sprawie, zakończonego wyrokiem z dnia 26 maja 2004 r., którym jego skarga została prawomocnie oddalona. Tymczasem wyrażenie „w procesie poprzednim” nie może oznaczać nic innego, jak tylko postępowanie zakończone prawomocnym orzeczeniem co do istoty sprawy, które może być przedmiotem wznowienia stosownie do treści art. 399 § 1 k.p.c. W konsekwencji z mocy art. 413 k.p.c. nie jest wyłączony od orzekania w kwestii dopuszczalności kolejnej skargi o wznowienie postępowania sędzia, który postanowieniem, następnie uchylonym, poprzednią skargę odrzucił (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1998 r., II CKN 84/98, OSNC 1999 nr 5, poz. 101). Z powyższych względów zarzut nieważności postępowania jest pozbawiony usprawiedliwionych podstaw.

Zaskarżone postanowienie odpowiada prawu przede wszystkim z uwagi na normę art. 416 k.p.c., zgodnie z którym niedopuszczalne jest dalsze wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem wydanym na skutek skargi o wznowienie. Przepis ten jednoznacznie wyłącza dopuszczalność ponownego wznowienia postępowania w przypadku, w którym poprzednio wznowione postępowanie zostało zakończone orzeczeniem mającym merytoryczny charakter. Oznacza to, że ani przyczyny nieważności, ani przyczyny restytucyjne nie mogą uzasadniać wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, wydanym na skutek skargi o wznowienie. Niesporne jest, iż w dniu 25 marca 2003 r. powód wniósł skargę o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 9 grudnia 1999 r. [...]. Skarga ta została odrzucona

zapadłym na posiedzeniu niejawnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 9 czerwca 2003 r. [...]. Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2004 r., I PZ 101/03, Sąd Najwyższy uchylił powyższe postanowienie wskazując na niedopuszczalność dokonania oceny zasadności skargi na posiedzeniu niejawnym. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy połączył badanie dopuszczalności wznowienia z rozpoznaniem sprawy i prawomocnym wyrokiem z dnia 26 maja 2004 r. [...] oddalił skargę o wznowienie postępowania. Skoro zatem wniesiona przez skarżącego uprzednio skarga o wznowienie postępowania w sprawie [...] Sądu Okręgowego w Rzeszowie została prawomocnie oddalona, przeto skarga wniesiona ponownie - jako niedopuszczalna - podlega odrzuceniu niezależnie od istnienia i zasadności podstaw, na których została oparta, oraz niezależnie od poglądów prawnych wyrażonych przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Z przytoczonych względów zażalenie podlega oddaleniu z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

=====